

Slovenske banke so nedvomno v precej boljši kondiciji kot pred krizo

Delo, 1. decembra
S sodelavci v **Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD)** smo se odločili, da se glede kandidata za guvernerja Banke Slovenije ne bomo oglašali, vsaj do odločitve predsednika RS, a smo zdaj primorani izraziti izjemno začudenje nad očitnim sprenevedanjem in ovinkarjenjem novega kandidata, mag. Boštjana Vasleta, glede decembra 2013 ter z njo povezanih spornih ukrepov vseh (več kot 100.000) imetnikov delnic in podrejenih obveznic, ki celo po petih letih protiustavno ostajajo brez pravice do sodnega varstva ter brez vsakršnega nadomestila, čemur v civiliziranem svetu ni primere.

Navzlic temu pa mag. Vasle – neposredno po tem, ko ga je predsednik RS predlagal Državnemu zboru RS, objavljenem 1. decembra v Sobotni prilogi (hkrati pa ga v naslovih povzemajo STA in številni nacionalni mediji) –, glede teh ukrepov izjavi: »Če se bo izkazalo, da so bile storjene tudi kakšne nepravilnosti, bi se bil pripravljen s tem soočiti.«

Strokovni sodelavci **VZMD** so nad takšnim neokusnim sprenevedanjem ogorčeni ter opozarjajo na dejstvo, da Nacionalni preiskovalni urad (NPU) v okviru preiskovanja kaznivih dejanj v bančnem sektorju opravlja hišne preiskave v Banki Slovenije in da je v kriminalistični preiskavi na osnovi zasežene dokumentacije in izjav prič ugotovil utemeljen sum, da so odgovorni v Banki Slovenije – citirano iz (opr. št. III Kpd 29285/2016, z dne 22. julija 2016) –, »védoma neupravičeno prikazali kapital NLB za negativnega« (1. in 48. točka Odredbe), kar je preiskovalcem NPU utemeljilo tudi več neodvisnih strokovnjakov, med drugimi direktor Slovenskega inštituta za revizijo (12. in 47. točka), direktorica Agencije za javni nadzor nad revidiranjem (12. točka) in direktorica družbe KPMG Slovenija (12. točka). V isti odredbi so navedene tudi ugotovitve, da je takratni guverner Banke Slovenije vršil »formalne in neformalne pritiske na sodnike« (12. točka obrazložitve odredbe), tri sodnike pa nato celo povabil »na kosilo v zahvalo za sodelovanje« (13. točka). Če predlagani kandidat v teh uradnih, izrecnih navedbah o ugotovljenem sumu, da je bila v sanaciji slovenskih bank decembra 2013 storjena vrsta ne zgolj protipravnih, temveč tudi kaznivih dejanj, sam res ne zazna niti »kakšne nepravilnosti«, potem se v **VZMD** – ob vsem spoštovanju do prizadevanj in predlogov predsednika RS – resno sprašujemo, ali je lahko mag. Vasle primeren za tako pomembno in odgovorno funkcijo, kot je položaj guvernerja Banke Slovenije. Če z zgornjimi ugotovitvami NPU, čeprav so celo javnosti znane že dve leti in pol, mag. Vasle morda ni seznanjen, pa se nemara upravičeno vprašamo, ali se je ustrezno pripravil in poučil o zadevah osrednjega pomena za opra-

vljanje funkcije, za katero kandidira?!

mag. Kristjan Verbič, predsednik, Vseslovensko združenje malih delničarjev

Kandidat za guvernerja BS ima zanimiva merila za oceno kondicije bank. Sam v tekstu ugotavlja, da banke nimajo usklajenih virov z naložbami (v časovnem smislu) in da to lahko v prihodnosti pomeni tveganje. Mnogo bolj pomembna je vloga bančnega sistema v družbenem sistemu. Mi uporabljamo tuj denar in tako smo razbremenjeni razmišljanja o ustreznem obsegu denarne mase. Tuj denar ima prednosti, ima pa tudi slabosti. Je plačilno sredstvo v EU in pri nas in ne zahteva posebnih deviznih rezerv v različnih valutah. Ima pa slabost, da smo od izdajatelja odvisni glede vrednosti denarja. Nanjo ne moremo vplivati in to včasih (trenutno pri nas) lahko povzroča precej kreativnosti, saj je potrebno finančne tokove uravnavati s fiskalno politiko namesto z razvrednotenjem.

Kondicija je za banke brezpredmetna, da pa je bil nadzor, ko so banke poslovale v razmerah povečane likvidnosti slab in smo po neumnosti zato zašli v »finančno« krizo. Še bolj neumno je bilo reševanje poslovnih bank z dokapitalizacijami. Pri tem imajo zaslugo tudi vlade, ki niso ukrepale (to ne delajo niti danes). Poslovne banke so del družbenega sistema in mora biti njihova vloga jasno opredeljena, cilji poslovnih bank ne bi smeli biti prvenstveno dobički, osnovni cilj bi moral biti zbrana sredstva pravilno usmerjati, pospeševati zbiranje in s tem vplivati na eni strani na trošenje in na drugi na varčevanje. Vse te aktivnosti bi morale biti z vlado usklajene. To nam manjka. S poslovnimi bankami bi se začeli problemi, če bi se prenesel plačilni promet na neodvisno institucijo (prazno banko), ali če bi vlada postopoma začela izvajati bistveno drugačne politike na strani varčevanja. Krčenje likvidnih sredstev bank bi lahko pomenilo zmanjšanje njihove kreditne sposobnosti, posebno na področju gradbeništva.

Vlada bo imela vrsto težav pri oblikovanju državnega proračuna. Kar nekaj sredstev bi lahko uporabila iz bančnega sistema z izdajo obveznic s stimulatивно obrestno mero za obdobja pet ali 10 let. Na ta način bi lahko obšla nekatere prihajajoče probleme, ki se bodo stopnjevali zaradi povečevanja odhodkov proračuna in nezmožnosti zmanjševanja zadolžitve. Vsekakor bo državno zadolževanje še potrebno, vendar kjer je razum in volja, je rezultat. Proticiklični ukrepi, ki bodo v nasprotnem primeru vsekakor sledili, ne bodo prijazni, imeli pa bodo vpliv tudi na bančno poslovanje.

O teh stvareh pri predstavitvi ni bilo govora, kandidat pa ni kar nekdo, je direktor Umarja in bi se moral zavedati teh dejstev.

Janez Hafner, dipl. oec., Medvode